

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
»СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ«

ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ИКОНОМИКА

Перспективи и предизвикателства

Национален форум „Социални услуги,
социално предприемачество и заетост“,
к.к Златни пясъци, 2021 г.

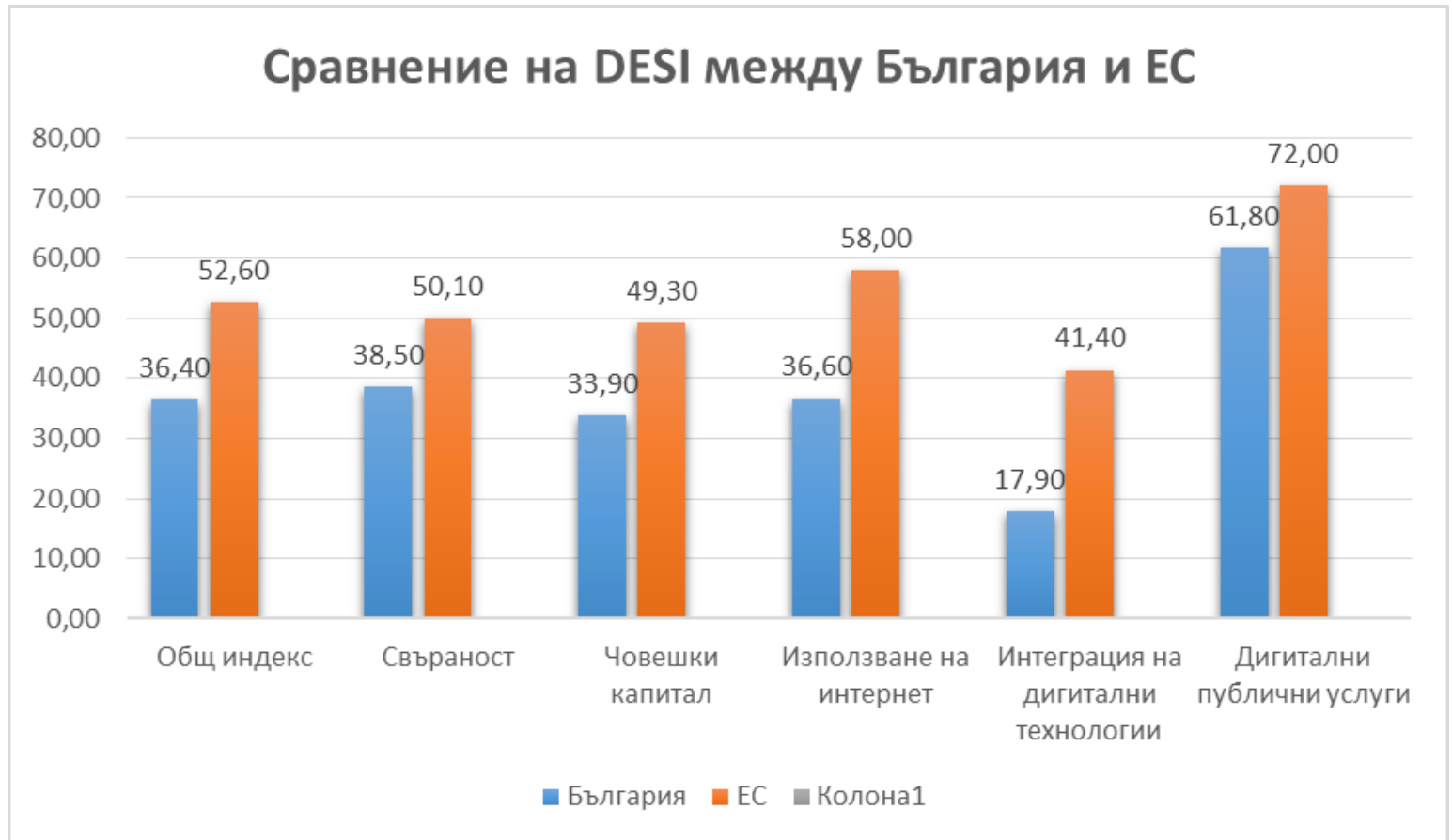
Европейския контекст

- ❖ Ускорена и всеобхватна дигитална трансформация на икономиката на Европа;
- ❖ Неравномерно разпределение – само 20% от МСП в Европа са високо дигитализирани;
- ❖ Различна скорост на въвеждане на електронно управление;
- ❖ Увеличаване на дигиталното неравенство и дигитално изключване;
- ❖ Бъдещето на Европа - зелена, цифрова и социална Европа;

Индекс за навлизане на цифровите технологии в икономиката и обществото

- ❖ Пет измерения на DESI – свързаност, човешки капитал, използване на Интернет, интеграция на дигитални технологии, дигитални публични услуги;
- ❖ България заема 28-мо място от 28 страни в ЕС;
- ❖ Запазва се трайна тенденцията за едно от най-ниските нива на дигитални умения в ЕС;
- ❖ % от населението с основни дигитални умения – 29% при средно 58% за ЕС;
- ❖ 7% от МСП продават онлайн, при 18% за ЕС;
- ❖ 2020 г – преломна за онлайн образователни курсове и интернет търговия на ниво ЕС;

Индекс DESI 2020

Европейски политики за дигитализация

- ❖ 2015 – Стратегия за Единен дигитален пазар в Европа;
- ❖ Политики и инструменти за единен дигитален пазар;
- ❖ Европейска стратегия за цифрова трансформация
- ❖ Програма „Дигитална Европа“
- ❖ Програма за Европейски дигитални иновационни хъбове
- ❖ 2020 Стратегия за изграждане на цифрово бъдеще за Европа

Секторен профил на социалната икономика в Европа

Сектори с висок потенциал за социалната икономика

- ❖ Сребърна икономика – услуги за активно остаряване в добро здраве (до 2050 г, един на всеки трима европейци ще бъде на възраст над 65 години);
- ❖ Здравни и социални услуги с високо приложение на ИКТ – медицински работи и телемедицина;
- ❖ Публични социални иновации - концепцията за „умни градове“ и интернет на нещата (IoT);
- ❖ Дигитален маркетинг и услуги за креативните индустрии
- ❖ Споделени платформи/социално инвестиране
- ❖ Онлайн цифрови платформи за труд/заетост

Ключови измерения на ИКТ в социална икономика

- ❖ ИКТ имат водеща роля при стимулиране и прилагане на социални иновации в сферата на социалните услуги;
- ❖ Центрове за заетост и услуги за деца, при които ИКТ имат нарастваща роля и значение чрез използване на игровизация;
- ❖ Електронни приложения за включване и овластяване;
- ❖ Активното включване на хората в неравностойно положение чрез ИКТ - нараснало приложението на ИКТ устройства като лаптопи, смартфони, таблети и други за комуникация и предоставяне на услуги за социално включване

ИКТ технологии за превенция, диагностика и лечение

- ❖ Ускорено развитие по време на пандемията с Ковид – 19;
- ❖ Изкуствен интелект – термометър с изкуствен интелект, умни приложения за поддръжка на здравни данни;
- ❖ Софтуер и приложения за социално дистанциране, смарт камери;
- ❖ Чатбот системи – интелигентни приложения с виртуален асистент;
- ❖ Блокчейн технологии

Цифровата трансформация като приоритет за България

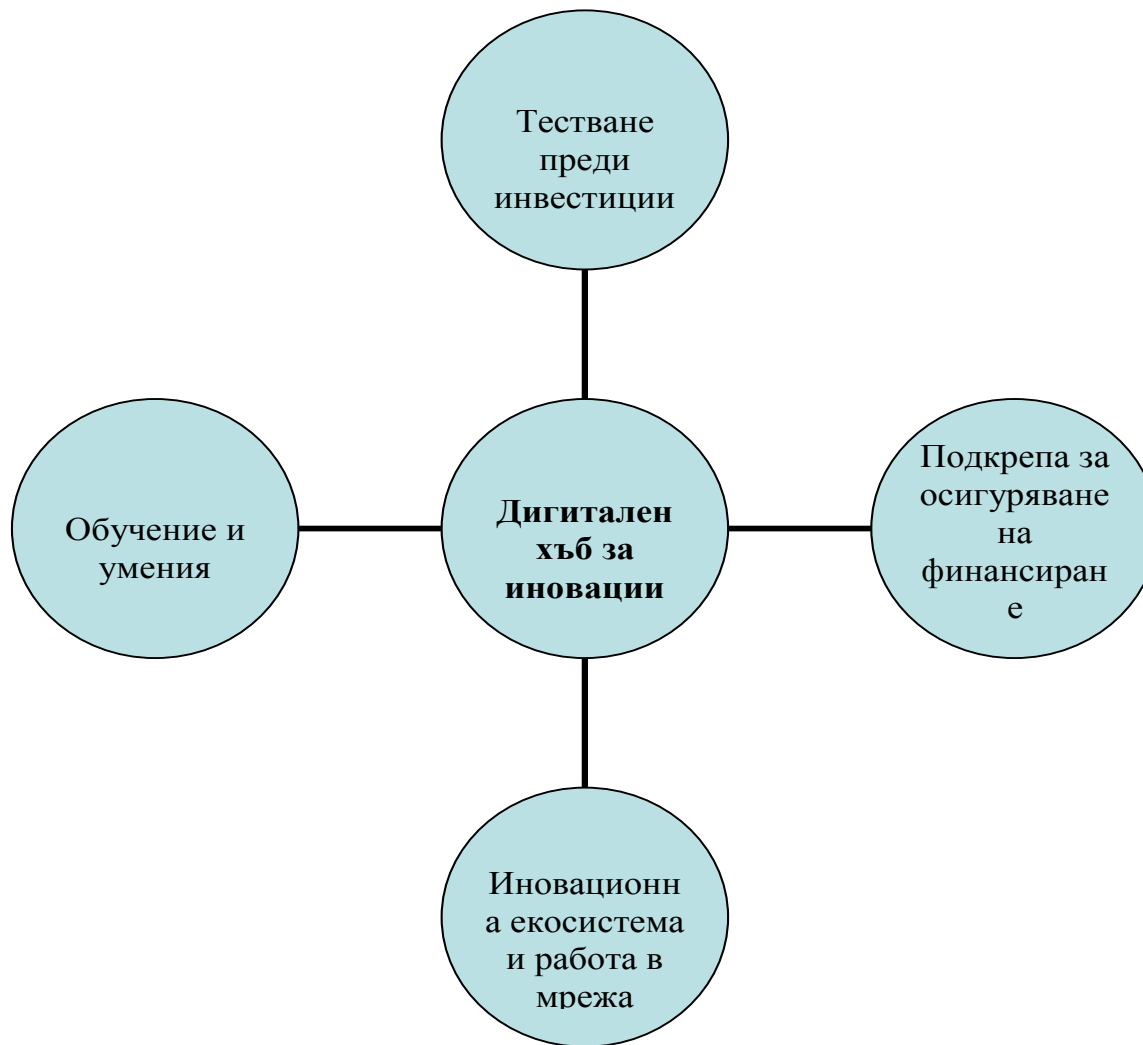
- ❖ Цифровата трансформация е необходим процес на технологично развитие на България за създаване на условия за иновации и растеж на бизнеса, повишаване ефективността на работната сила, конкурентоспособна цифрова икономика и висок стандарт на гражданите.
- ❖ «Националната програма за развитие на България 2030»
- ❖ Националната програма „Цифрова България 2025”
- ❖ Национална стратегия за малки и средни предприятия (МСП) в България за периода 2021 – 2027 г. –приоритет „Цифровизация и умения”.

Принципи на цифровата трансформация

- ❖ Ориентиран към потребителите подход и достъп на всички до цифрови услуги;
- ❖ Етичен и социално отговорен достъп, използване, споделяне и управление на данните;
- ❖ Технологиите като фактор от ключово значение;
- ❖ Киберсигурност от етапа на проектиране;
- ❖ Сътрудничество и доверие

Структура на дигитални хъбове за ИНОВАЦИИ

Социални иновации и социална икономика

- ❖ Социалната икономика е лидер в създаване на социални иновации;
- ❖ Трансформираща роля на ИКТ в социалната икономика;
- ❖ Нови отговори/решения на неудовлетворени социални нужди и социални предизвикателства;
- ❖ Нови идеи - продукти, услуги, модели и процеси;
- ❖ Създават нови социални взаимоотношения и партньорства;
- ❖ Полезни са за цялото общество;
- ❖ Подобряват качеството на живот и благосъстоянието на хората;
- ❖ Създават социална добавена стойност;

Видове социални иновации

- ❖ Продуктова иновация (или услуга) – нови начини за дизайн и предоставяне на услугата;
- ❖ Организационна иновация (в организациите предоставящи съответната услуга);
- ❖ Социален дизайн - овластява хора на местно ниво заедно да разработват и предлагат решение на социални и икономически нужди;
- ❖ Интеграция на социални услуги;
- ❖ Социални иновации с приложение на ИКТ

Предизвикателства пред дигиталната трансформация на СИ

- ❖ Ниска степен на цифрови умения;
- ❖ Слабо познаване на стъпките за практическо приложение на ИКТ в социалната икономика, особено на управленско ниво;
- ❖ Недостатъчна връзка между социалната икономика и дигиталния сектор;
- ❖ Недостатъчно финансиране за внедряване на ИКТ;
- ❖ Липса на информация/познания в сектора за възможностите на изкуствения интелект

Възможности за ускоряване на дигиталната трансформация

- ❖ Създаване на лесно достъпни курсове за базисни дигитални умения за социалния сектор и социалната икономика;
- ❖ Информационна инфраструктура и технологична подкрепа на социалните предприятия;
- ❖ Разработване на политики и финансови механизми за подкрепа на ускорено внедряване на социални иновации с ИКТ;
- ❖ Организиране на живи лаборатории (Living Labs) и дигитални информационни центрове, чрез които социалните предприятия да запознават с примери за успешно използване на ИИ продукти и услуги

Възможности за ускоряване на дигиталната трансформация 2

- ❖ Изкуственият интелект се възприема като основен двигател за цифрова трансформация в Европа;
- ❖ Създаване на условия за финансиране на иновационни лаборатории в социалната икономика, с цел тестване на нови ИКТ технологии;
- ❖ Създаване на организирани онлайн платформи за достъп и споделяне на данни, предлагане на продукти и услуги от социални предприятия.

Вместо заключение

Разликите в знанията и технологиите обясняват повече от 60% от разликите в доходите и растежа на държавите

Технологичните иновации трябва да вървят ръка за ръка със социалните иновации

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

Благодаря за вниманието!

Доц. д-р Мария Илчева

Директор на Институт за перспективни научни
изследвания

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и
Методий“